

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen:

hetenként egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven félévben a kiadóhivatásban. Kérjük az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legfőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai:

a háromhasábos pettsor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdaja Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

A t. cz. közönséghez!

A „Torontái” házi ügyei immár teljesen rendezve s némely akadályok elhárítva lévén, a lap szerkesztésétől, melyet 7 hónappal ezelőtt ideiglenesen magamra vállaltam, ezennel vissza lépek és a szerkesztői felelősséget Létmányi Nándor barátomra, eddigi főmunkatársamra ruházom. Együttal szívesen köszönöm a t. cz. közönség sokoldalú pártfogását, melylyel szerkesztői minőségemben támogatni kegyes volt.

Török-Becsén, 1880. január 22-én.

Dr. Szentkláray Jenő, s. k.

A fentebbi nyilatkozat alapján a mai számtól kezdve a szerkesztői felelősséget magamra vállaltam. Ez alkalommal van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint szerkesztőtársul Greics József főgymnásiumi tanár urat sikerült megnyernem, ki szellemi támogatásával már eddig is gyakran felkereste lapunkat.

A lap irányát kifejtő nyilatkozatom közlését főtartom akkorra, midőn a lapot kezelő bizottsággal végmegállapodásra jutottam; addig is kérem tehát a n. é. közönség eddig tanúsított pártfogását.

Nagy-Beeskerek, 1880. január 22.

Létmányi Nándor.

a „Torontái” felelős szerkesztője.

Verhovay-Majthényi ügy.

Aligha volt hír, mely egyhamar kínosabb benyomást gyakorolt volna a fővárosi közönségre, különösen pedig a sajtó munkásaira, mint Verhovay Gyulának, a „Függetlenség” című szélső-ellenzéki lap szerkesztőjének f. hó 11-én történt párbaja s szomorú kimenetelének híre. Nézzük mindenek előtt a párbaj történetét.

A párbajra az adott okot, hogy Verhovay Gyula okmányokat kezdett kiadogatni lapjában, melyek a kisbirtokosok földhitelezésének igazgatója, gróf Festetics ellen szóltak; erre a gróf helyett Majthényi báró levelet írt Verhovayhoz, melyben közleményeit „legundokabb nemű rágalomnak”, magát Verhovayt pedig „roszlelkű, jellemtelen rágalmozónak” nevezi. Verhovay kijelenté, hogy a levélben foglalt kifejezésért, mely őt rágalmozónak nyilvánítja, elégtételt nem kér, hanem a közvéleményre apellál, de minthogy ugyane levélben becsületérzete ellen is támadás van intézve, zárt elégtételt kért, nem ugyan, mintha erre a lovagiaság szabályai által kötelezve lenne, mert a sértést jogtalanul tartja, hanem annak igazolására, hogy magát terrorizálni nem enged. — Mi történt? — Verhovay egy nehéz golyóval testében, vérben ázva vitelt el a párbaj színhelyéről.

Verhovay mindenfelől a részvét legkitüntetőbb nyilatkozataiban részesült. Nemcsak elvtársai, hanem vele egész külön nézetet vallók, olyanok is, kik iránt ő sokszor éles, igazságtalan volt, látogattak el beteg ágyához, s a szenvedő ember iránt érzett rokonszenv győzött minden politikai ellenszenv fölött. A közvélemény illetően föllépése nemes volt, szép volt, s Verhovay e kérdésbeli ellenfeleinek eljárása fölött egy negy előnye volt az, hogy birt az erkölcsi igazság erejével. De mi történtik tovább?

Mintha csak ezen erkölcsi igazság erejét irigyelték volna meg sokan ez ügytől, már vasárnap este egy zajos, rendet zavaró botrányt rendeznek, abból indulva ki, hogy Verhovay kihívói, „kaszinói közvélemény” emlegettek; elementek tehát a nemzeti kaszinó épület elé, ott ordítottak, lármáztak, s bántották — az ember azt hinné, hogy Verhovay ellenfeleit, pedig dehogyan —

bántották azokat a törvényes közegeket, melyek az utcán csoportosuló rendet zavaró tömeget hivatásuk szerint szétosztásra birni törekedtek.

Három nap: vasárnap, hétfőn, kedden; három nap egymásután lármáztak a rakoncátlan tömeg a kaszinó előtt, gunyolva a rendet s agyba-főbe vevén a rendőröket, midőn azok szétosztásra birni igyekeztek őket. Kedden valóságos leverték a rendőrséget s köveket, sarat, vasdarabokat ragadva föl, beverték a kaszinó összes ablakait, s veszélyes fenyegetéseket hallattak törvény és társadalmi rend ellen. A katonaság beavatkozását kellett kérni, de a föllázított néptömeg még ennek sem engedett. A szerencsétlenek daczolni akartak a szuronyral, daczolni a golyóval, s a főváros utcáin a rend csak akkor állt helyre, mikor a katonaság megmutatta, hogy szuronya, golyója nem tréfa dolog.

Ime előttünk áll az egész esemény; mondjunk tehát róla véleményt, s ebből aztán vonjuk le a következtetéseket.

Majthényi eljárása nem volt szép, nem még lovagiasági szabályokból folyó tett sem. Ezt kimondta az a hírlapírói értekezlet, mely másnap, e hír közvellen hatása alatt összeült, s egyhangulag fejezték ki rosszallásukat a történetek felett; mert az ürhetetlen, hogy míg a törvény megadja a sajtószabadságot, a szabadszólást, egyesek, a kik nem tanultak egyebet, mint jól vivni és löni, erőszakkal elfojthassák azt; viszont másrésztől módot kell találni a sajtó tulajdonosai ellen, a mikre a társadalom egyes osztályai vagy egyesei ellen ragadtatni engedi magát. — Mert hogy a sajtónak is mint mindennek vannak hibái, kinövései, tulhajtásai, azt tagadni ép oly elfogultság volna, mint állítani azt, hogy Majthényi báró brutális föllépése menthető vagy indokolható.

Mi tehát mint e fentebbiekből kitetszik Majthényi báró eljárását s mindazokért, a kik kezére jártak, s ezt a véres párbajt előidézték, föltétlenül kárhoztatjuk, s kárhoztatnók akkor is, ha — a mi ugyan nem is képzeltető — magunk volnánk ezen véleménynyel a sajtó emberei közül; mert arra a lovagiaság kodexében nem lehet §-t találni; brutális tör az, a melyet egy ember élet ellen vetettek ki s a mely tulmegy a „szabályozott gyilkosság”-on, a hogy némelyek a párbajt elneveztek.

De nem helyeseljük Verhovay lapjának eljárását sem, — nem a cél miatt, a mit kitűzött magának, Isten ments! Hiszen a társadalmi corrupezió irtogatása nagy és nemes feladat, a melyre csak a közönséges lelkű és jellemű embereken jóval fölül álló férfiak vállalkozhatnak, férfiak a szó szoros értelmében, a kik bátorsággal bírnak, vesélyeztetni magukat a közjóért, a társadalomért. Hanem igen is nem helyeseljük, sőt kárhoztatjuk Verhovay lapjának eljárását a modora miatt, s a mód miatt, a melylyel a személyekre vonatkozó leleplezéseit intézi, a mely tulzásaival mintegy háttérbe szorítja s feledtetni az olvasóval a támadások és leleplezések nemes indokát és célját, s úgy tünteti föl, mint botrány hajhászatot.

Nem tanulságok rejlenek ebben. Senki Magyarországon a komoly politikusok közül nem helyesli a törvényes hatóságának való ellenszegülést. A legtulzóbbak is elkárhoztatják ezt. De a nép, mikor általuk fel van izgatva, nem tud oly ovatos lenni mint ők, s szenvedélyében, végzetes megpróbáltatásokba sodorja magát. Jó lesz ezt számba venni a rend és a haza minden barátjának s a vélemények mérközése közben óvatosan gondolni arra, hogy a használt fegyverek

megválasztásában mentül kevesebb jusson a szenvedélynek, s mentül több tér egymás kölcsönös megbecsülésének.

Létmányi Nándor.

Torontálmegye közigazgatási bizottságának felterjesztése a nm. pénzügyminiszteriumhoz az aszály és földárja által okozott károk utáni adóleírások tárgyában.

3775. sz. — 1097. kibgy.

Nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium!

Ó-Szt.-Iván község határában folyó évben földárja által okozott károk miatt Torontálmegye közigazgatási bizottsága f. év decz. hó 1-én 3775./1097. kibgy. sz. alatt azon határozatot hozta, hogy az 1876. évi XV. t. cz. 49. §-a és 51. §. rendelkezéséhez képest 5509 ft. 4 kr. földadó összegnek leírásáért a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumhoz felterjesztés tétessék.

Ez alkalommal Uj-Szt.-Iván, Vedresháza, Német- és Román-Szárcsa, Szerb- és M.-Ittebe és még több községek földár és szárazság okozta kárainak utolag leendő felterjesztése is elhatározatván, ezek a következő tiszteletteljes megjegyzéssel terjesztetnek elő:

Torontálmegye ugy szólva az egész 70-es évek alatt több rendbeli elemi csapás által látogatott meg, de oly nagy mérvben, mint ez a folyó évben 1863. óta nem történt. Ezen szomorú ténykörieményeket hosszasan és részletesebben esetelni szükségesnek nem véljük, mert hiszen ez a magas kormány előtt teljes mértékben tudva van, ezért is Torontálmegye 400,000 ft. inség-kölcsönért folyamodván, az államtól egyelőre már is 150,000 forint kölcsönt nyert vetőmag beszerezésére, ugyan azért lett Torontálmegyének több kerületében az adóvégrehajtás is jövő aratásig beszüntetve.

Ezen tudvalévő körülményekhez még csak azon sajnos tapasztalatot vagyunk bátrak felhozni, hogy épen azért, mert Torontálmegyében s különösen ennek déli, illetve délkeleti részén a talaj minősége már magával hordja a földárakat, melyek sokkal több kárt okoznak nem csak a termésen, de a földben magába is mint az árvizek, mert míg ezeknek gyakran már rövid idő utáni eltakarodása termékenyítő iszapot hagy hátra, addig a földárja nem csak hogy tönkre teszi azon részen a termést, a hol felüti magát, hanem a talajt is elsilányítja, és mert ezért törvényeink értelmében a régebbiek szerint épen semmi, a 1876. évi XV. t. cz. szerint oly nagymérvű megszorítással engedélyeztetnek adóleírások, hogy az vajmi keveset, némelykor meg épen semmit sem eredményez, szaporodtak fel az adóhátralékok oly nagy mértékben, hogy azok többet kitesznek mint a mennyit azon földek érnek és a mi miatt az ingatlan végrehajtások a megye területén több ezerre mennek, úgy hogy ezeknek kímélet és tekintet nélküli keresztül vezetése esetében, kevés egyesek kivételével egész falvak, sőt kerületek lesznek újra verendők.

Ezek előrebocsátása után a folyó évi elemi károsodásokra nézve el nem mulaszthatjuk még azt is megemlíteni, hogy a tavaszon a földárja és árvíz, a nyáron még a szárazság Torontálmegyének nem csak egyes helyeit, de az egész megyét sújtották úgy annyira, hogy kevés határok és földbirtok kivételével határozatlan és jó lélekismerettel bátran lehet mondani az idej terméseket különösen ottan, hol kárfeleteli munkák szerkesztettek, tökéletesen tönkretették,

mert azt csakugyan nem lehet számlálásba venni, ha a termés még az elvetett magot sem, vagy éppen csak ezt hozta meg és csak éppen ezért nem vételt fel egészbeni károsodásnak.

Több községek vannak olyanok nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium, különösen a módosi adókerületben, a hol a termés egy részét a földár, más részét meg a szárazság s így tehát a kettőt összevéve ezen két elemi csapás a termést egészen tönkre tette, már most azért, mert minden elemi kár nemere külön munkalat vételt fel, s természetesen a károsodás mérve egyikben is, másikban is csak részben tüntetett ki, az illetők ne nyerjenek adóelengedést, ezt sem a törvény intenciójával, sem igazság és méltányossággal összeegyeztetni nem lehet; ezen eljárás már csakugyan a vagyont támadná meg és ezáltal az adózók, de különösen a földbirtokos, mezei gazdák, szóval a földmiveléssel foglalkozók osztályában az utolsó évtizedben szakadatlanul ismétlődő leginkább pedig e folyó évben beállott több nemű elemi csapások folytán már mindenütt észrevehetőleg jelentkező szükség, sőt nyomor és inség szülte elkeseredettségnek csak bőséges tápanyag szolgáltatnák!

Mindezekre a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak kegyes figyelmét különösen kikérni hazafiai kötelességünknek tartván, egyben eszedzünk, miszerint ezen alázatos előterjesztések és indokok alapján a felsorolt, a valósághoz mérten még gyengén előadott körülményeket tekintetbe venni és az elemi csapások által annyira, oly sok éveken át sújtott Torontálmegyében a f. é. rendkívüli nagymérvű elemi csapások folytán beállott nyomor s inséget figyelembe véve, a valódi ténykörieményeket méltányolni kegyeskedjék, tehát az 1876. évi XV. t. cz. 49. §. c) pontjának világos és ezen közigazgatási bizottság által más-kép nem magyarázható értelmében (mely semmi megszorítást nem ösmer) a részbeni károsodásokra is a törvény kedvezményét, f. é. 26/9. 57146. számú kegyes határozatához képest és ennek fenntartása mellett, kiterjeszteni kegyeskedjék; mert őszintén és egész határozottsággal merjük állítani, hogy a folyó évről fennmaradó adóhátralék ép úgy mint a többi milliókra rugó hátralékok, melyek szintén így keletkeztek örök időkre hátralékok gyanánt szerepelvén és csak is az ingatlank ellen megkísérendett bírói árverések után mint behajthatlanok fognak törlésbe hozatni.

Végre hódolattal bátrak vagyunk különösen pedig ez földárja nézve megjegyezni, hogy ez már természeténél fogva olyan elemi csapás, mely nem szokott mindég egész határokat magában foglaló területeket megtámadni, illetve megkárosítani, mert lehet, hogy egy és ugyanazon határnak mélyen fekvő részében a földbirtokosok összes vetései földár által tökéletesen megsemmisülnek míg a domb és magaslaton fekvő másik részét birtoklók lakosok a károsodástól magas fekvésükkel fogva megvoltak óva, ennél fogva felfogásunk szerint a törvénynek nem volt s nem lehet azon intenciója, hogy azon földbirtokosok, kiknek összes földjein levő termésük egy és ugyanazon határnak alatt fekvő részében a földárja folytán tönkre tétettek, azért mivel a határ magas részén levő földbirtokosok nem károsodtak, az adóelengedésben ne részesíttessenek.

Tekintettel az itt előadottakra, tekintettel arra, hogy az 1876. XV. t. cz. 49. §-ának c) pontja értelmében akkor van adóelengedésnek helye, ha fagy és tartós szárazság vagy földárja okozta árvíz, mely a bevetett földeknek termését egész határokat magukban foglaló nagyobb területeket oly módon semmi-

siti meg, hogy az illető földek azon évben már újabb veteményezés által jövedelmezőbbé egyáltalában nem tetteket, s ezen feltétel Torontálmegyére teljesen reálillik, mert itt egész járáskor területének termése lett megsemmisítve s újabb veteményezés azon földeken nem volt eszközölhető, s végre tekintettel arra, hogy a törvénynek idézett szakasza nem szorítja az adóelengedést csak azon esetre ha a bevetett földek egész termése lett megsemmisítve és ennél fogva részleges kárfelvétel és adóelengedést ki nem záró ellenjavallatosabb felterjesztésünknek sürgős és minél előbbi kedvező elintézéséért esedezünk.

Torontálmegye közigazgatási bizottságának 1879. évi december hó 1-én s folytatólag Nagy-Beckerek városában tartott rendes havi üléséből.

Ő Felsege Erzsébet királyné védnöksége alatt álló magyar országos segélyező nőegylet n.-beckerekfi főkegyeletének alakuló közgyűlése.

Mult vasárnap folyó hó 18-án a megyeház nagy termebe egybehívott alakuló közgyűlés népes látogatottságnak örvendett, és megelégedéssel konstatajuk különösen, hogy a szép nem, városunk minden jó és nemesről buzgón lelkesülő hölgyei hontelnyai kötelemeik érzetében a nemes czél iránt viselt aldozatkész-ségük adóját egyelőre is tömeges megjelenésükkel lerótták. — Pontban 3 órakor a mindkét nemű díszes közönséggel zsúfolásig megtelt megyeház nagy termebe belépett köztszűlet és szeretetben álló főispánunk méltóságos Hertelendy József és nagyságos Várady Mihály kir. tanácsos és a helybeli kir. törvénytársak elnöke, az alakulásban levő főkegyelet eddigi fíradhatlan és buzgó intézői, a jelen volt nagyszámú közönség által lelkes éljenzessel fogadtatván. — Az elnöki székelt elfoglalt Hertelendy József főispán úr rövid szavakkal tolmácsolta a mai értekezlet célját, mindenekelőtt jelenti, hogy a Felseges királyasszonyunk védnöksége alatt álló magyar országos segélyező nőegylet Budapesten székelő központi választmánya által megkeresett, hogy miután a központi egylet igyekezete főleg az első sorban oda irányul, az ezen jó és nemes törekvését magában foglaló intézmény jótékony hatását az ország minden részére kiterjeszteni, nem csak N.-Beckerek város hatósága területén, hanem annak környékén s illetve megyszerte is hasonló irányu és szellemű főkegyeletet létesítést hatékonyan mozdítsa elő; a midőn a mai közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére Kulifay Lajos polgármester urat kéri fel, az ez irányban a központi választmány által hozzá intézett megkeresését felolvastatván az alakuló közgyűlést megnyitották nyilvánította.

A megkeresésnek ekkint történt felolvasása után Várady Mihály kir. tanácsos és törvénytárs elnök úr, ki a főkegyelet szervezése és az eddig jelentkezett tagok gyűlése körül, a kezdeményezés nehézségeit férfiai bátorsággal leküzdvén, fáradságot nem ismerő buzgalommal járt el, a zsúfolásig megtöltött teremben uralkodott és az ünnepélyes pillanat kiváló becsét jellemző siri csend közepette felemelkedett helyéről, és a hallgatóságban fokozatosan emelkedett érdeklődést keltett hazafias, a szívet és lelket egyaránt emelt szavakkal tartotta megnyitó beszédjét, mely fényes magyarsággal és ritka szónoki tékélylyel elmondván, eszme folyamánának nagyszerűségével elragadta a hallgatót és az utókor buzditására méltán megérdemli, hogy aranybetűkkel feljegyeztessek.

Ezen lélekemelő megnyitó beszéd főbb momentumaiabon körvonalozva következőleg hangzott:

„Tisztelt gyülekezet! Felseges királyasszonyunk Magyarország összes miveltebb hölgyeit azon zászló körül óhajja csoportosítani, melyet legnemesebb keblének magasztos ihlettsége folytán királyi kezében fellobogtatott, s mely zászlón a dicsfény sugaraiabon jellegként látjuk ragyogni e két szót: részvét és jótékonyosság, mint a női kebel legszebb gyöngyét, mert nincsen a nők keblének nemesebb, tisztább és magasztosabb érzelme, mely közelebb vinné a nőt az Istenhez és hasonlóbakká tenné az angyalokhoz, mint a részvét, és nincsen keblüknek nemesebb ösztöne, mint a jótékonyosság.”

Folytatólag szónok emelkedett eszmeváltozataibon elemezve e két érzelmet, mint az önzetlenség égből szálló harmatát — mint az emberiség vigasztalását — a szív menyeyi áldását — és a nőnek azon időbeni felmagasztalt lelkiállapotát, midőn neki valamely bánatot megvigasztalni, valamely nyomort enyhíteni sikerül. Továbbá kiemelte azon érzelmet magasztosságát, midőn valaki iránti szeretetünk már a természet és vértkötelei szívünkbe beírta és azon szeretet fenségét, melyet egy egészen idegen egyén vagy család iránt érezünk és ezek nyomora iránt érdeklődünk; ez utóbbi érzelmet — ugymond — az emberről minden földi alakot letörő és legközelebb viszi az Istenhez. — A fenti érzelmekre vonatkozó eszme változatainak bevégeztével folytatja:

„Van tehát, tisztelt hölgyeim, minden romlatlan tiszta kebelben egyöntetesen magasztos érzelmet, mely keblünk részvétre és jótékonyosságra készíti; ezen önzetlenség, ma-

gasztos érzelmet a vallás következő alapá-gazatka folytat: „Szeressd felebarátodat, mint önmagadat” — már a jó edes anya által esepgettetik be szeretett kised gyermeké-nek ártatlan keblébe, és ezzel teljesíti a jó edes anyja szeretett gyermeke iránt legszen-tebb kötelességet, — ez által alkotja meg szeretett gyermeke eszmevilágának boldog látókörét; mert a vallásosságban fekszik a kebel udve és menyországa, a vallás által hirdett eszményi szeretetnek az imában és vallásosságban az Istenséggel van rokonsága az érzelmet magasztalván.”

Szónok eszmeváltozatai folytatásában ihlettséggel szakítja meg a hitben felemel-kedett lelekkel a földies összeköttetést és a vallásosság eszmevilágában folytatja képletei előállítását, majd az imában átszellemült nőt idomítja át az eszményi után törekvés alak-zatává, furkészi a meghasonlott és a sors csapásai által összezuított női kebelnek ér-zelmeit és enyhülést s nyugalmat talált ezekkel a vallás vigaszaiabon; lokonként kíséri a szentebb érzelmeire fogékonyabb női ke-belben az öntudatos vallásos lelkületnek ter-mészetszerű kifejlődését és a nő vallásos lelkületének befolyására vonatkozólag mondja:

„Az élet gondoljai redőket vannak a férj homloka körül annyira, hogy talán türelmet-lenné lesz a sors utai iránt, de a mellette levő hű nő nyájas és bizalmas szavai szilárdáá tehetik a már-már ingadozó kebelét. — A társadalom örvényei besodorják talán a köny-nyedén gondolkozó férfit s apródonként el-szunyadnak szíve nemesebb érzelmei, érenyeit elhálózza a bűn de a mellette levő szelid és gyengéd nő imában átszellemülve hatni fog a súlydező lelkére s miként egy őrangyal fel fogja tartani az utolsó lépést a tatongó örvény felé.”

Folytatólag szónok a vallás céljai ele-mezésében a hallgatósággal átértelteti, hogy vallás nélkül a szív vágyait kielégíteni, fáj-dalmait enyhíteni lehetetlen; hogy ehhez na-gyobb hatalom kívántatik, mint a földi hata-lom, nagyobb látványlat, mely a földön tulter-jeszkedik, mondva, erre Istenség szükséges és örökkévalóság. — A vallás céljai közt befejezésül az emberiség boldogtatás és a szeretetbeni egységet a földön tünteti elő; a vallásállannak állapontját esetelvé ki-mutatá, hogy az illető vallásállanságával csak arról tesz bizonyosságot, hogy nem érte még el a tudományos miveltéssel azon magasztalat, melyen minden gondolkozó fő belátni kény-telen, hogy az emberi ész hatalma eltörpül az Istenség szent misztériumai előtt. — Ekkor áttér azon körülmények felsorolására, midőn az események ellen a férfiai erő küzdhet, de a gyenge nő csak könyeket hullathat, és az erény és ártatlanság diadalát csak a vallásos hitől várhatja; ezért az élet boldog pillana-tait ép úgy, mint a fájalmak és szenvedések hosszú napjait vallásos lelkülettel ajánlván átélni, szónoklatát következőleg fejezi be:

„Vallásosság! bensőség! legyen tehát to-vábbra is jelszavuk, t. hölgyeim, az álmivelt társadalom ne ingassa meg a kebel meggyő-ződéseit, nincs nekünk más czélunk, mint az eszményi után törekvés, ehhez pedig csak lelekben emelkedhetünk fel. — Tartuk szem előtt, hogy a vallásosság nem csak példaadás a társadalmi miveltéssel bármily magas fokán, hanem minden nemes kebel vagyja, eleménye, annál is inkább, mert ebből származnak a legkegyetesebb női érenyeik, melyeknek leg-magasztosabbjai a részvét és jótékonyág.

Elvégre t. gyülekezet, annak feltűntet-ésül, hogy mily büvös hatása van a részvét és jótékonyág gyakorlásának, a szemünk le-folyt eseményekből kívánok két mozzanatot emlékeztetőbe hozni:

Pótolatlan vesztesség érte nemzetünket a haza fölcsének Deák Ferencnek halála — úgy a Tisza vidék lakóit az árvíz pusztításai folytán; és Felseges királyunk és királyasz-sonyunk együtt érezték at az egész nem-zettel, együtt az összes vízkárosultakkal a közszerencselenség kínos érzelmei; a kebel-ikben nyilvánult részvét és jótékonyág mérve nem csak közelebb vitte őket az Istenhez, de a nemzet szemében csaknem melléje állította őket; azon büvös varázs hatást, melyet Felseges királynéknak Szeged romjainál el-hullatott részvét könyei az egész nemzetre gyakoroltak, a leghibebben és talalóbban ecsetelki a mult évi „Szegedi Napló” 89-dik számában ápril 24-én a Felseges királyi pár ezüst menyegzőjének ünnepe alkalmából meg-jelent s általam felolvasandó következő vezér-czik:

„A király és királyné.”
És mikor a gödöllői ember odakűn a mezőn a kaszáját fenve, neki észreli tekintetét a regényes tájnak, és az országuton pora kavardok delézzeg lovagló csapatnak, nyomban kiokoskodja belőle: „nini, a királyék megint „ittthon” vannak.”

Legenda ez, roge ez — vagy igaz?
Hogyan juthatott ide hozzánk „haza” a király olyan messziről; nem tengerek feküdtek közöttünk s közte, — hanem világok; s ő mégis idehaza van most itt!

Ki hozta, mi hozta ide csodának, valóságá lett vakmerő álomnak?
Az ő saját nagy szíve hozta? Vagy az a másik nemes szív, mely ma huszonötve lett összekötte az övével?

E két forró szív elégette a távolságot, kiszáradtak hevéül a tengerek s most egész közelről, itthonról melegsíti a nemzetet.

Zöld fű nőtte be a csatatereteket porladó esontok fölött odalenn . . . s az anyaföld, elbeszélhetné az edes titkát most hant alatt, hol a nemzet nagy fia fekszik, egy könyecsepp

is oda van temelve egy koszorún, öszsze-ragasztani a rögeket Budától Aradig

A királyné szemének könye.

Igen, a király és királyné otthon van minden házban, mert otthon van minden szívben.

Csak nálunk házatlan szegedieknek nincs a király itthon, mert mi vagyunk otthon ő nála.

Letette koronáját mikor itt járt, fényt pompát, jobbágyi hódolatot elutasított, elfeledte hogy király; könyök folytak le egyenruháján, elfeledte hogy katona Csupán ember volt, egy nagyon, nagyon jó ember.

S júnégis ekkor volt a legnagyobb — királynak.

Áldja meg az isten jártában-keltében; birodalma szelét nagy Lajos ékezte, fegyvereit úlje a Mátyás hollója — s homlokát öntse el Erzsébet királyné mosolyának fénye

S miután a felolvasottakban nem csak a szegediek, de az egész nemzet érzelmei, meggyőződésai és kívánalmi vannak kife-jezve, tehát én legfeljebb még csak azt em-líthetném meg, hogy azon Kossuth Lajos, ki az 1848-49. években vívott szabadság har-cokzoknak eltető lelke volt, ki önkéntes szám-kietésében ma is hirdeté, hogy nem hódol a király hatalmanak, — midőn Felseges kirá-lyunk szegedeni megjelenésének részleteiről értesült, nemes keblének sugallata folytán nem késett a nemzetnek híradni, „hogy a tisztelet adójával hajlik meg az azon látvány előtt, midőn király szemé-ben az emberi részvét könye ra-gyog.”

Magyarország népe pedig, mely a nemzet közszerencselenségéinél Szt.-István koroná-jával megkoronázott Felseges királyának és Felseges király asszonyának szemekiben a részvét könyeit ragyogni látta, az ország-gyűlés küldöttsége által a Felseges király-párnak ezüst menyegzőjök örömmünnepe napján szintén megküldé legdrágább kincsét az or-zság szeretett, áldást kívánva fejéikre, mert ők maguk is a népek áldásai, nem egyedül az Isten kegyelméből övék a trón, hanem azért is, mert királyi érenyeikkel kiérdeme-ltek; és mi is most, midőn egy magasztos eszme megvalósíthatása miatt a Felseges kir-ályasszony által fellobogtatott zászló körül sorakozni kezdünk, ismételjük azon főhászt, melyet országunk minden lakosa naponta küld az egek Urához „Isten tartsd meg so-káig Felseges királyunkat és Fel-seges királynékat.”

Ezen a kedélyeket felvillanyozta és a je-lenvoltak keblében kiráthatlan emléket hátra-hagyott megnyitó beszéd nem egy jelen volt nő szemébe varázsolta az úgy iránti részvét — és az ezt oly lelkes szavakkal tolmácsolta szónok iránti háláérzet könyeit és szűnni nem akaró eljenkiáltásokkal üdvözöltetett.

A napi rendre kitűzött tárgysorozat második tárgyát felvetett a jelentkezett tagok igazolása, mely tagok nevszerint felolvasatván, annak ered-ményeként igazoltatott 17 alapító, az egyszerű-menkorra 10 főt jegyzett 18 rendes, az éven-kint 1 főt fizetési kötelezettséget vallalt 216 rendes és végre 5 rendkívüli tag. Az egyletbe belepett tagok ekkint történt igazolása után el-nöklő Hertelendy József főispán ur, az Ő Fel-sége Erzsébet királyné védnöksége alatt álló „Magyar országos segélyező nőegyletnek” n.-beckerekfi főkegyeletét végvényesen meg-alakultnak nyilvánítja ki és a naprendre való áttérés mellett utolsó tárgyat a megyei va-lasztmány igazolnak megvalósítását veszi fel.

Elnöklő főispán ur, hivatkozva az alap-szabályoknak a választást rendelő szakaszára tájékoztatásul felemlíti, miszerint a választás vagy élő szóval illetve közfelkiáltással, vagy szavazó czédulákkal ejteti meg és abszolút többséget igényel. A közgyűlés a szavazó czédulákkal választás feltevével élő szóval választást határozván, főispán ur a szervező bizottmány által ajánlatba hozott és megvalósítás esetében a megyei választmányt képező 24 nő és 8 férfi nevével olvassa fel, mely ajánlat a közbi-zalommal találkozáván, a megyei választmány közfelkiáltással a következő tagokból alakult meg: Thurn-Taxis Viktorin hercegnő, Her-telendy Zaida, Bielek Vilmosné, Szávits Dómené, Vécsy Istvánné, Eisenstädter Ignázné, Kovách Ágostonné, Dániel Jánosné, Muncsits Emília, Demkó Pálné, Kupuszaróvits Mária, Plechl Szilárdné, Linyacszy Pálné, Almássy Elek-né, Kókits Jánosné, Engel Samuelné, Mangold Ármínné, Schwarz Mihályné, Virányi Amália, Poroszkay Katalin, Emanuel Paulina, Mencer Lipótné, Weisz Hermanné, Bobor Róza ur-nők és Hertelendy József, Várady Mihály, Ojuevics András, Dániel János, Kulifay Lajos, Tabako-vits Gusztáv, Bakalovich Ágoston és Ormódy Imre urak.

Az alakuló közgyűlés napi rendjére ki-tűzött tárgysorozat ezzel kimerítve lévén, mi-után az ezen alakuló közgyűlés jegyzőköny-vének hitelesítésére Thurn-Taxis Viktorin her-cegnő és Hertelendy Zaida urnők felkértek, a megalakult megyei választmány végleges belső szervezkedése s illetve az igazgatóság megválasztásáig az egylet időközti teendőinek vezetésére elnöklő főispán ur kéretvén fel, ugyanő a nagy számmal megjelent tagoknak a jótékony czél érdekében tett buzgó törekvé-seikért hálás köszönetet szavazván, az alakuló közgyűlést berendeztetete.

A jótékony hatás, melyet a közgyűlés fo-lyama, de különösen a szívetek felvillanyozta megnyitó beszéd a jelen volt összes tagok kedélyére gyakorolt, állandó tanyát ütött ne-meslelkű hölgyeink kebelében, és balzsamként csepegtette abba a jótékonyág és részvét serkentő magvait. Kévsé ily alkalmat mutathat fel Torontálmegye közgyűlési termének tör-

ténele, a midőn, mint most százakra menő hallgatóság szíve egygyé olvadván, a jótékony-ság érzetében sorakozott a honszeretett zász-laja alá, és e nemes érzés befolyása alatt a természet valóságos szentélyé avatta fel.

Nem is kétkedünk abban, hogy nemes-keblű hölgyeink Ő Felsege hűn szeretett kir-álynéknak legnemesebb szíve sugallta intó szó-zatát követve, mind számosabban sorakoznak a jótékonyág és részvét eme tüzhelye körül, mert ha igaz azon feltevé, hogy a valódi részvét ösztönözte nemeslelkűségét otthona a nő szívében rejlik, úgy követve Felseges király-asszonyunk magasztos példáját, serény buz-galommal fogják e nemes czélt előmozdítani, mert ők vannak főleg arra hivatva, ezen a későbbi nemzedékre jótékonyan kiható ne-mes hivatásuknak hontelnyai odaadással meg-felelni.

Még egy kedves kötelességet kell telje-sítenünk, a midőn mely hála és köszönettel emlékezünk meg azon sokoldalú érdemeiről, melyeket az ezen főkegyelet létesítése és élet-beléptetése körül szeretett főispánunk méltó-ságos Hertelendy József és köztszűletében álló székeli elnökünk nagyságos Várady Mihály kir. tanácsos urak maguknak szereztek. Ők voltak azok, kik a közhasznú czél érdekében elvál-lalt nemes feladatuk teljesítésében lankadást nem ismerő buzgalommal jártak el; ők voltak azok, kik kezükben tartva a lángoló szövét-neket, elosztatták a homályt, mely a jótékony-ság és részvét útját borította és megvilágíták a tért, mely a honszeretett oltárhoz vezet; ők voltak azok, kik felbresztve bennünk az önbecsülést és felebaráti szeretet isteni igjét, kijelöltek az irányt, mely a jótékonyág és részvét érzetében benső nyugalmunk édenét tárja fel előttünk. — Hogy e fáradozások mily fényes eredményt szültek, eléggé mutatja azon emó nemes czél után törekvő közérdeklőség, mely az áltaiuk egybehívott alakuló közgyűlés népes látogatottságában nyilvánult. Tudjuk, hogy a közérzetet tolmácsolói vagyunk, a midőn szí-vünkől főszózkodunk: hogy az ég még so-káig éltesse e nemeskeblű két férfit az ifjú nemzedék mintaképe és szeretett házáknak boldogítására! S.

A torontáli kör- és községi jegyzők egyletének alakulásához.

Mindig felette csudalatos jelenség volt előttünk az, hogy míg az alkotmányos aera helyreálltával az új életre ébredett nemzet minden rétegeiben a társulati szellem gyújtó szikrai lelkesíték a nemzet elmaradottságát fajdon érző hazafiakat a hiányok válvettelt munka általi pótlására, és a külföldre cél után törekvő egyletek valóban gomba módra keletkeztek: addig a jegyzők taborában mely csend uralkodott. A községi élet ezen kiváló tényezői, az ország közigazgatási gé-peinek ezen tevékeny napszámosai mely álom-ban szenderegtek. Becsülettel felelték meg tiszti kötelességöknek, feladottak erejüket az irodának, a községnek; de saját jövőjük-kelet övéik biztosításával nem törőd-tek. Érezték a kezök alatt lévő gép rozszant voltát, de, testületi tömörült erő hiányában lévén, az elavult közigazgatás gépezetének javítására mit sem tehettek.

Végre a sokáig szunnyadozott tábor is élénk tevékenységre ébredett. Mohaupt Mihály, az osztráni jegyző, több lelkes és aldozatkész kartársával egyetemben a del-magyarországi részek vidékén oly lendülettel adott a jegyzők eddig arvan elhagyott ügyé-nek, hogy a felköltött testületi szellem erő-teljes működésével elért eredmény jelenleg a jegyzők általános tömörülésében nyilvánul. Torontál derék jegyzői is megyei egylet al-kításán fáradozván, óhajuk ezen megélt dicsően kormányozó alispán, nagys. Dániel János ur, hathatós pártfogása mellett testét tett.

A mozgalom eddigi hűzö vezére, Mo-haupt Mihály, kartársait f. hó 12-ére Zsom-bolyára egybehíván, a szép számmal egybegyűlt jegyzőkkel beható tanácskozás után megalapíták a torontáli jegyzők megyei egyletét.

Már január 11-én délután nemcsak a zombolyai járás jegyzői, hanem a megye több járásból is megbízott képviselő jelentek meg az itten megtartott előértekezleten. És valóban, mindnyáján a magasztos ügühöz méltó komoly-sággal, lankadatlan buzgósággal kezdtek meg és végeztek is be munkájukat. Megválasztották körelnöküknél Lajosfalva közszeretelben álló agg jegyzőjét Baranyai József urat, ki a fel-adat fontosságától áthatva, szívéhez közel szá-vakkal üdvözölt kartársait, felhíván őket, hogy teljes buzgalommal a nagy mű biztos alap-jának lerakásához járuljanak. Az őz munkássá-gal a közgyűnek viszont ifjabb társai lelkes eljen-zéssel üdvözölt, mire az előértekezlet kezdetét vette és a holnapi közgyűlés napirendje meg-állapítottatott. Felette nagy örömet keltett a torontáliak körében azon hír, hogy a temes-megyei jegyzők egyletének elnöksége egyik tagtársát küldé ki zombolyára azon czélból, hogy a szomszédmegye jegyzői munkásságuk ezen téren az egylet nevében üdvözölje, tanácskozásiabon részt vegyen és a temes-megyeiek e fölötti töremének adjon kifejezést, hogy Torontál jegyzői is, a haza közigaza-gatását és saját érdekeit előmozdítandó, egylettő alakulni törekednek. Jobban kiküldött nem felelhet megküldői megbízásának, mint ezt t. Hofbauer János, temesmegyei kis-beckerekfi jegyző tette. Lelkesen üdvözöltetvén a kör-elnök és a jelenvolt jegyzők által, az ékes szólás gyöngyszavaival ecsetelte kartársai előtt a testületi összhangzatos működés által lelke-sített társulati szellem áldásos kihatását a jegyzők jövőjére és szíves feladatuk ered-ménydus megoldására nézve, kijelentvén, hogy

szíves készséggel járul legjobb tudomása és ereje szerint a torontali kartársak törekvéseihez épen azon mérvben, a melyben a közös ügyért lángoló lelke azon örvend, hogy ő leend az első, ki jegyzőtársait Torontalban megyei egyetők alakulása alkalmából üdvözölheti. Elénk tevékenységét részt vévén a tanácskozmányokban, tanúsított ügytársaságát és melegen kifejezett elismerésben részesült.

A közgyűlést január hó 12-én reggeli 9 órakor Baranyi József körelnök nyitotta meg. A zombolyai járás szolgabiraja t. Belicska ur sok jó akaratot és buzgóságot tanúsított a jegyzők ügye iránt, a miért is viszont ezek halás elismerésöknek kívánták kifejezést adni az által, hogy Horváth Károly, heuföldi jegyző vezetés alatt egy 12 tagból álló küldöttséget menesztettek igyekvésök nemeslelkű pártolójához, hogy őt a közgyűlésbeni részvételre illően meghívják. Megjelenvén a szolgabíró ur a gyűlés termében, dörgő eljenzéssel, majd Schiller József, bega-szt.-györgyi jegyző által Torontál jegyzői nevében a legmelegebben üdvözöltetett, kijelentvén azt, hogy ő és kartársai, a jegyzők ügyének nemeslelkű támogatója iránt halás elismeréssel viseltetnek, ezen érzelmök kifejezését szívesen vennék, ügyletét ezentul is kegyesen pártolni méltóztatnék, mire t. Belicska Béni ur a jelenvottakat szíves közreműködéséről biztosította és kijelentette, hogy a megye kormányától nyert támogatást, valamint azon pártfogást, melylyel ügylet eddig Torontalban találkozt, Dániel János alispán ur ő nagyságának köszönhetik.

A gyűlés tagjai erre megkezdvén a tanácskozásait, egyhangulag kimondták, hogy megyei egyület alakítani kívánják, a miért is nyomban az alapszabályok megvitásához fogtak. Tervezet volt kettő: Mohaupt Mihály és D. Bodó Sándor munkája. A gyűlés a Mohaupt-féle tervezetet Schiller indítványára egyhangulag elfogadta, felette terjedelmesnek találván Bodóé, a vita alapjául, mely előbbi tervezet most Fischer Géza grabácsi jegyző pontonként felolvastván, élénk eszmecsere fejlődött ki.

Hosszabb vitára adott alkalmat azon kérdés, hogy hol legyen az egyület székhelye, — avagy vándor közgyűléseken tanácskozzék az egyület. Schiller, Augustin Péter, Stojkovic, Dimitrijevic Pal, Adam Matyas, Kamenczky László, Fischer Géza és Szucsú Janos urak kiválóan vettek részt ezen vitán, míg végre szavazás alá hoztatván a kérdés, szótöbbséggel N.-Beckerek mellett nyilatkozott a közgyűlés.

Az alapszabályok megállapítása után a már most egylette alakult jegyzői testület tisztis karát ideiglenesen is megválasztotta. Az egyület elnöké megválasztott annak létrejötte körül annyi bókros érdemeket szerzett Mohaupt Mihály, kinek fáradságtalan és aldozatkés munkásságát elismervén az egyület, egy küldöttséget menesztett hozzá, vállalkon hozván a gyűlésterembe harsogó eljenzés közt első elnöküket. Mohaupt, kit a fáradságtalan munkára soha sem a zeverzserop utáni viszkete, hanem kartársai és a közügy érdekei iránti lelkesedés ösztönözött, meghatóan köszönte meg a benne helyezett bizalmat, biztosítván kartársait, hogy — ugy mint eddig — ezentul is ő fog törekedni a kar érdekeinek legbuzgóbb munkása lenni, ki szívesen felajánlja erejét az egyület javainak, kivált ha kartársai buzgón és jóakarólag támogatni fogják törekvéseit. Lehet, hogy van Torontalnak fényesebb tehetséggel megáldott közügyi jegyzője; a tömörülés eszméjét azonban melegebben támogatja, az egyület érdekeit hűebben, a legfényesebb siker elérésére több erőlyel törekvő jegyzője nincsen. Eddig a tapintatos eljárásnak, erélyének, ügybuzgalmának és ügyességeinek annyi fényes és elvitatáhatlan tanujelét adta, hogy Torontál jegyzői akkor, midőn egyetlen szavazat hiányával őt választották meg együletük első elnökévé, azt tanúsították, hogy igazságszeretetének felülmúlja a személyes elnizensenvenet vagy annak érdekét és hogy eléggé képesek minden körülmények között a valódi érdemek megadni a legfényesebb elismerést.

Első alelnökké lett egyhangulag megválasztva Augustin Péter, zombolyai jegyző; II. alelnökké Schwanfelder Gusztáv, glogoni jegyző; I. jegyzővé Szucsú Janos. Bánát-komlói jegyző; II. jegyzővé Bodó Sándor, topolyai jegyző; III-ik jegyzővé Vadnay József, magyar-csernyai jegyző; pénztárnokká Horváth Károly, heuföldi jegyző.

Most Baranyi József körelnök elhagyta székét, tapintatos eljárásáért a közgyűlés Adam Matyas indítványára jegyzőkönnyileg köszönetet szavazott neki, mire Mohaupt Mihály a közgyűlés lelkes eljenzése közt az elnökséget elfoglalta.

Felmerülvén azon kérdés, hogy Torontál jegyzőinek immár megalakult egylete mint ilyen belép-e az országos központi egyletbe a módosított alapszabályok 26. §-a alapján, Schiller, b.-szt.-györgyi jegyző, kellő alapos-sággal indokolt indítványára a belépés elhatározatik, valamint az is, hogy a központi egyület közgyűlésén Mohaupt Mihály, Horváth Károly és Stassik János urak képviselendik Budapesten a torontali jegyzők megyei együletét.

A közgyűlés, elnöke indítványára, most azokról is melegen megemlékezik, kik a jegyzők ügyének előmozdítása körül bókros érdemeket szerettek maguknak. Sürögnyileg kijelentették hódoló üdvözlötüket Torontál főispánjának, méltóságos Hertelendy József és nagyságos Dániel János alispán uraknak; — továbbá az országos központi egyület elnöksége is üdvözöltetett, a zombolyai kerület szolgabirójának, tek. Belicska Béni urnak pedig, ki annyi buzgalmat fejtett ki a közgyűlés

létrejötte körül, hathatósan pártfogolván a jegyzők törekvéseit, Schiller ur lelkes beszédében az ifju egyület halás elismerését és melegen érzett köszönetét fejezte ki. Végre Schiller, a közgyűlés ezen kiváló szónoka, Hofbauer Janos a temesmegyei jegyzők együletének képviselőjéhez fordult, felkérvén őt, hogy az egyület és a közgyűlés nevében küldött üdvözölvé, biztosítsa ezeket a torontali kartársak meleg rokonszenvével, valamint fejezze ki szíves köszöneteket azon gyengéd figyelem és kartársi ragaszkodásért, melylyel a torontali jegyzők ünnepeit: megyei együletök alakulását, úgy oly jeles képviselő kiküldése által emelni szívesek voltak. Még javában tanakodának a jegyzők, midőn már is ügy főispán ur ő méltósága, valamint nagyságos Daniel Janos alispán ur szíves üdvözölő válasza megérkezett, Mohaupt Mihály elnök által a közgyűléssel közöltetvén, lelkes eljenzéssel fogadtatott.

A tanácskozás további menetében elhatározta a közgyűlés, hogy a „Torontál” a jegyzők megyei együletének „hivatalos közlönyei” tekinteni és a szerkesztőség engedelmével, mint olyant is használni fogja.

Feltűnést keltett azon körülmény, hogy, míg a megye egyes, a közügy érdekét mindig pártolni kész szolgabírák teljes buzgalommal feleltek meg az alispáni rendeleteknek és a kerületök jegyzői ennek szemlélvél nem csak haladekalanul megismertették, hanem még erkölcsi támogatással is járultak a tömörülési törekvő jegyzők ügyéhez: addig találkozt olyan szolgabíró is, ki híven szokásos lassúságával parosult közömbösségehez ez uttal is bizonyta azt, hogy „köszönje meg a megye és ennek minden rendű és rangú közönsége azon megtiszteltetését, hogy tisztas és tekintélyes személyével egyik járásának szolgabírói tisztét elfogadni kegyes volt, s ennek révén az ezen tisztiséggel egybekötött javadalmakat is lelkiismeretesen elkölte, és ne tolokodjék neki még oly lapaliakkal mint a milyenek ő hivatalának olympi magasságáról letekintve a jegyzők együletének ügyét tartja.” Hogy a miniszter, a fő- és alispán, sok buzgó kartárs és az ország összes jegyzői a közgazgatás ezen szorgalmatos munkásainak létekké való tömörülését privat passióból létesíteni törekednek, ahhoz neki, az unnepeles alkalmakkor felsarkantyozott hatalmas szolgabírónak, absolute semmi köze. — Bennünket a több oldalról hangzotatott ezen jogosult panasza valóban meglepett.

Az ifju egyület választmánya a következőképen alakult meg.

Választmány: Schiller Lipót b.-szt.-györgyi, Holstein Ede kleki jegyző, — nagy-beckerekéi járás.

Fischer Géza grabácsi, Adam Matyas csöszteleki jegyző, — zombolyai járás.

Duncsics Lajos bogarosi, Stenczer Károly újhelyi jegyző, — perjamosi járás.

Tötössy Nandor csanádi, Kalesz János márienföldi jegyző, — nagy-szt.-miklósi járás.

Dimitrijevic Pal gyulai, Arnovleyevics Vazul ó-bebai jegyző, — tör.-kanizsai járás.

Rajakovits Gyula beodrai, Teodorovics Milán mellencei jegyző, — tör.-becsei járás.

Killige József gyertyamosi, Esztergami Ignác aurelházi jegyző, — cseneji járás.

Kengyelác Pal nagy-kikindai, Basch Janos nakófalvai jegyző, — n.-kikindai járás.

Stassik Janos pardányi, Végk Károly bánlaki jegyző, — pardányi járás.

Kamenczky László torontál-szecsányi, Stojkovic Vlad módosi jegyző, — módosi járás.

Kollmann Antal és Gaal József jegyzők, — bánlaki járás.

Dadic Alajos alibunári, Csernay János petrovszellei jegyző, — alibunári kerület.

Haderspeli János és Mirca Lázár jegyzők, — pancsovai járás.

Baranyi József lajossalvai jegyző és Mravics István jegyző, — antalfalvai járás.

A fényes bankett élveit a toasztok egész özőne fűszerezte. Fűzért ezen lelkes pohár köszöntöknek a nap egyik kiváló ünnepejétek. Belicska Béni szolgabíró ur, kezdé meg, midőn emelkedett hangon és lelkesítő szavakban a kiralyt és Felsőcséfalvi családját éltette. Ezután csak úgy zúgott le a köszöntök zápora.

Éltették az egyület elnökét, a megye fő- és alispánját, Hofbauer Janost s a temesi jegyzők együletének elnökét, Augustin Pétert, a jegyzők zombolyai „házigazdáját”; itak az összhangzatos működésre, az egyület felvirágoztatására és munkássága magaszatos céljainak elérésére.

A megye távolabbi vidékeiből az egyes járások választott küldöttei képviselték az alakuló közgyűlésen kartársaikat. Ezek most lelkesülve a közös ügy iránt missionáriusi hivatással terjesztendik járasaikban lakó kartársaik körében a tarsulás eszméjének ugy a közgazgatás reformszerű átalakítására, valamint a jegyzők anyagi és erkölcsi érdekeire való kihatását, törekedvén Torontál összes jegyzőit az annyi nehéz vajadás után létrejött ifju együletnek megnyerni és testületi szellem terjesztésével a közügyi élet ezen kiváló tényezőinek saját erejük révén azon jövőt és jólétet biztosítani, melyet fontos hivatásuknál fogva valóban megérdemelnek.

A jegyzők összhangzatos és lankadalan működésétől függ az újonnan alakult annyi szép reményekre jogosító egyület hön öhajtott felvirágoztatása.

L. A.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Gyula, 1880. január 15-én.

A kérelhelten halál, mely oly kíméletlenül szedi áldozatát, ismét egy ifju életet ragadtat el; ismét elvont körünkől egy példás jellemű emberbarátot, becsüléssel szerettél tevékeny megyei tisztviselőt!

Knapp Janos t.-kanizsai kerületnek érdemes tb. szolgabiraja nincs többé, elvesztettük őt örökre!

A szüntelenül hecsület, igazság érzet és paratlan jellemmel telt szív nem dobog többé; a jéghideg ajkak örökre elnémultak, és nem fogják hirdetni többé az ember szeretét és igazságnak benne megtestesült szép tulajdonait!

Az elhunyt szeretve tisztelt ferfu jellemzése napfényre hozatalára kifogyhatlan tények állanak, de elenyészik annak szükség: midőn megvagyunk arról győződve, hogy a széles körben ismert, annyi ritka jó tulajdonokkal megáldott tevékeny tisztviselő jellemzése minden szükségét kizár, és hogy a gyászos érzet az emberi gyarló elmét elfojtja! S ha megemlítem azt, hogy a megboldogult — oklevéles ügyvéd lévén — lemondott a kényelmes és anyagilag is kecsgetetőbb ügyvédi pályáról, és a közigazgatás szép, de rögös s faradalmas terére lépett csak hogy szerellett megyénknek, melynek ő is szülőtte, hűségesen szolgálhasson, egyik ritka tulajdonát eseteltem.

Hat mi szerellett kartársak tudjátok-e kit vesztettünk az elhunytban? Nagyon is tudjuk! Elvesztettük a derék, tevékeny és értelmes főnökünk egyikét, elvesztettük — merem állítani — barátunkat!

Megvagyok győződve, hogy a ti szemteikből is nem egy könnyet esalt ki a rémes gyászról! Megvagyok győződve, miként 1880. év január 14-ke szerellett halottunk gyászos emléket szívünkbe fogja vénsi, és hogy velem együtt szívünk legmélyebb rejtekeiből fakadó sajnálatunkat kifejezve mondani fogjátok: „Nyugodjanak békében koran kiszenvetett porai, és emléke örökké maradjon keblünkben!”

Dimitrijevic Pál, jegyző.

HIRHARANG.

* **Torontálmegye közigazgatási bizottsága** f. hó 14-én tartott rendes ülésében Mazur Sándor királyi adófelügyelőnek azon indokból, hogy az elmúlt 1879. év folytan a megyét ért elemi csapások dacára is az adóbehajtásban a körülményekhez képest kedvező eredményt volt képes felmutatni, és tapintatos eljárásával az államkincstar és adózók érdekeit meg egyeztetni képes volt, oly annyira, hogy az adók behajtása körüli eljárás ellen egyetlen panasz sem érkezett a közigazgatási bizottsághoz — elismerését jegyzőkönnyileg kifejezte.

* **A begaesatornai kir. mérnöki hivatal** személyes tapasztalat után azon jelentést tette Hertelendy főispán temesbega-völgyi vizszabalyozási tarsulati kormánybiztos urhoz, hogy a tarsulati temesötölteseken decz havában árvíz által okozott kitérések és egyéb sérülések helyreigazítása ügyében a tarsulat részéről a megfelelő intézkedések megtételtek és az ebbeli munkák f. hó elején nagyobb erővel fogatnba vétettek és a legkiválóbb szakértelem, szigorúság és egyáltalán oly figyelemmel eszközöltettek, mint a minőt a jelen aggasztó körülmények követelnek s hogy oly eredménnyel, miszerint e helyeken ismét bekövetkezendő katasztrófától ezentul tartani nem igen lehet. A védelemre nézve pedig oly intézkedés történt, hogy minden 2 kilométer távolságra egy gyalog, és minden 8—10 kilométerre egy lovas őr állitattik fel árvíz idején, egyuttal pedig a szükséges védanyagok beszerzése is eszközésbe vétellett.

* **Inségek élemezése.** Megyénk alispánja tapasztalásból tudván azt, hogy ha pénz vagy élelmiszerek osztának ki, ez esetben még olyanok is jelentkeznek, kik arra valóban reá nem szorultak, intézkedett, hogy ott, hol valóban fenyegett az éhínség, népkonyha állitassék fel, mert a népkonyhából csak az kér élelmet, ki valóban reá szorult; ezen helyes intézkedés folytán eddig még kevés helyen volt szükséges az élelmezés, de most már a tartós főgy a munkát és azzal a kenyérszerzést is akadályozván, napról-napra több helységről jeleztek a népkonyhák felállításának szüksége, eddig 29 helységben állitattott fel névszerint: Itvarnok, Tolvádi, Pusztakeresztur, Szaravalla, Györgyház, Széchenfalva, Baráchháza, Krivabara, Bánlak, Hajdusicza, Szt.-János, Magyar-Szent-Márton, Mokrin, Partos, Topolya, Novoszello, Foony, Gyülvész, Karlova, Szóka, H.-Bóka, Nagy-Margitta, Nagy-Gáj, Szent-Miháj (végvidék), Oroszlámos, Mollidorf, Toba, Ivánda és N.-Bikács. Adományok is kezdenek gyülni, így az áldozatkészségben mindig az első sorában álló gróf Csekonics János ur 200 hectoliter búzát, Dániel Pál orsz. képviselő ur 50 frtot és 4 mmásza lisztet, a trübswetteri uradalom 100 frtot, a billéti uradalom 12 métermáza búzát, a szentpéteri uradalom 8 öl tüzifát s még számosan több-kevesebb pénz-és természetbeni adományokkal járultak a népkonyhák fenntartásához; újví üdvözetek megváltása és egyéb kisebb gyűjtésekből befolyt 198 frt 68 kr.

* **Dr. Szentkláray Jenő** történet tudósunk e napokban hosszabb időre Bécsbe és Budapestre utazik, a birodalmi államleltárakban kezdett kutifolanymait folytatni.

* **A múlt vasárnapra hirdett természettani előadás** Szathmári tanár betegsége

miatt f. hó 25-én vasárnap délután 5-kor fog megtartatni.

* **Végre** valahára rendes időjelzésünk lesz. Ugyanis Szathmari Ákos, a helybeli főgymnasium tanára, a város költségén a gymnasiumi physical muzeum órájával egybekötött villanyos csengelyűt alkalmazott a toronyra, mely a mar megrendelt óra járását szabályozni fogja.

* A kereskedelmi ifjuság a casino helyiségeiben február 3-án zártkörű táncvigalmat rendez, melyre a meghívók e heten küldetnek szét.

* **Hangverseny és táncvigalom.** A helybeli jótékony nőegylet által f. hó 21-én rendezett hangversennyel összekötött táncvigalom mindkét nemű díszes közönséggel zsufolásig megtöltötte a casino termeit. A hangverseny, melyről idő és helyszúke miatt részletesen jövő számunkban fogunk szólni, ugy egyes részleteiben, mint egészben teljesen sikerültnek mondható, és nagyon fölülmulta a várakozásokat. — A táncvigalom kezdetével mindinkább élénkült a hangulat, s folyton növekedett a cigány vonója varázsolta jó kedv. A zsufolásig megtöltött teremben ott láttuk Thurn-Taxis Victorin hercegnőt a bajor Piret baronesse kíséretében, továbbá Hertelendy, Daniel Valeria, Emanuellé, Steinbachné, Eisenstädterné, Engelné, Almásyné, Flechlné, Szalayné, Tabakovicsné, Festetich grófnő, Hadfyne, Vécseyne, Kellerné, Linyacsikné, Schlesingerné, Bielekné, Menczerné, Geigerné, Kokitsné és Pfneiszl urnóket, valamint városunk hölgykoszorújának gyöngyeit Hertelendy Józika és Margit, Bielek Vilma, Hortig Ágnes, Sternfeld Sarolta, Parocsetich Etel, Pohut Erzsike, Lustig Etelka Aradról, Róth Janka Temesvárról, Zecha, Kohn Julesa, Kis, Emanuel nővérek, Vécsey, Feigl és Engel kisasszonyokat s még számosakat, kik egyszerű és izléses toilletjeikkel tündérlakká változtatták át a termet. Ez est emléke soká fen fog maradni a jelen voltak emlékezetében.

* **Népesedés.** Mult heten meghalt 12, született 14.

* **Kollarov Vécza,** helybeli lakos kárára két birka ellopott. A tettesek, Thurinszky Zsiva, Vorigics, Krsztics Mita és Vukov Ignya elfogattak s a kir. törvényszéknek átadtak.

* **Tolvajlás.** Mult napokban két olah halat szállított piacunkra. Hazamendően megállnak a temesvári utca egyik korcsmájánál; azalatt, míg benne borozgatnak, Jokrolej Péra, Bancs Alexa és Branikó Gyura ismert tolvajok a kocsihoz lopóztak és a rajta lévő köpenyegyet ellopták.

* **A borfestékek behozatala.** A belügyminister a pénzügyministerrel egyetértve a magyar borkereskedésnek annyit ártó borfestékek, mint a fuchsin, anilin és más külföldi gyártmányok bevitelét elkobzás büntetése alatt megtiltotta.

* **A Budapesten felállított** ipartanoda azon célból létezik, hogy abban az ifjak építészekké, gépészekké, gyáripárosokká képezhessek ki magukat. Tekintettel az ipar fejlesztésének szükségére, bárha e tanoda eléggé látogatott is kell, hogy az ország minden vidékeről kerüljenek oda az a pályára kívánkozó ifjak. S ha talán e tekintetben egyes családok szegénysége szolgálna gátul, mint értesülünk, a minister felhívja a törvényhatóságot, hogy közöltségen küldjék fel az ifjakat. Hogy mily fontos egy intézkedés lenne ez, mennyire kívánatos volna jelen társadalmunk ügyvédek, orvosok stb-től való túl tömölttségére nézve, azt más helyen még bővebben fogjuk fejtegetni. Hisszük, hogy törvényhatóságunk sem teszi ez ügyet ad acta.

* **A budapesti zavargásokról** írják nekünk, hogy ezeknek valódi célja megkísérteni a társadalmi osztályokat egymás ellen felingerelni s ezáltal előkészíteni a tért az oly régen tervezett communistic üzemek sikeres megkezdésére és a társadalmi rend erőszakos felbontására.

* **Eljegyzés.** Dr. Kovalszky Ferencz Ellemérnek képzett orvosa, a napokban jegyezte el a közszereltesben álló Vittmann Sarolta úrnőt. Fogadják részünkről is boldogsággal telt kívánatainkat!

* **Két rablási eset** is történt — mint az „Egyetérés” írja — a multkori zendülések alkalmából. A kerepesi uton a csöcselék felöltött egy hentesboltot s a benne volt enniváló egy részt elrabolta. A másik rablótanadás szintén a kerepesi uton történt. Egy ur nejjével kocsin hajtatott haza felé a népszinházból. Egy sereg suhancc feltartóztatta a kocsi, s főlzakította aajtát. Az urbólgy nyakán fekete bársony szalagon néhány gyémánt fénylett. Egyik csirkefogó merészen leszakította a szalagot a nő nyakáról, mire az ur megfogta a rablót, s bár a többi ki akarta szabadítani, keményen tartá, míg néhány drabant szétugrasztá a bandát, s a kocsi felszabadította. A suhancc visszadobta a gyémántokat, s a zürzavárban kirántva magát az ur kezéből, elmenekült.

* **Schiller Károly,** kir. tanácsos és pénzügyigazgató N.-Kikindára érkezett és a Szegedről ide áthelyezett pénzügyigazgatóst átvette. Megérkezése után való nap fogadta a hivatalnoki kar tisztelgését, melynek szónoka Bokann pénzügyigazgatói helyettes rövid beszédében fejezte ki örömét a felett, hogy a hivatalnoki kar ily jeles és humanus főnök alatt szolgálhat; mire az igazgató röviden köszönte meg a megtisztelést és kérte a hivatalnoki kar támogatását fontos és nehéz állásában.

* **Iszekucz, n.-kikindai szolgabíró** Kis-Bikács, Novoszello és Topolya nevű községekben 110 összejegyzett inséges számarra állított fel népkonyhákat, mely célra főispán 5 méltósága egyelőre 300 frtot utalványozott.

* **Pausz, Szörény megye alispánja** néhány nap előtt beadta lemondását.

* **Ströbl M.**, bessenői lakos és Ströbl Ferencz egy saját, mint kiskorú gyermekek és unokaöccsük részére családi nevüket Kikindára változtatták.

* **Borzasztó szerencsétlenség** történt N.-Kikindán. Kalinovicz Mila odaváló lakos 22 éves lánya folyó hó 12-ikén korszakos örültségi rohamában, vígan dalolva, bujt be a szalmával töltött kályhába, melyből ugyan még élve, de borzasztóan összeégett felső testtel vonták ki. A szerencsétlen a legnagyobb testi sérülések közt is folyton danolt és kérte a tükröt, hogy ebben öltözékül szolgáljon arcát megtekintse. A gyorsan elhívott orvos már nem segíthetett, a szegény lány néhány óra múlva meghalt.

* **Pártfusió.** Magyarországon, illetőleg Budapesten két pártja volt a munkásoknak, u. m. nemválasztók és munkások pártja; mindkét párt e napokban a magyar szocialdemokrata párttal egyesültek, melynek közlönyei lesznek: „Népszava“ és „Arbeiter Wochenchronik.“

* **Horvátovits szerb tábornok** hétfőn ment Páncsován át Olaszországba. Kisérétében több katonai segéd volt. Némelyek állítása szerint egészségi tekintetből keresi fel Olaszország enyhe éghajlatát, mások szerint politikai missióban.

* **Kossuth imája** a kápolnai események fölött. Általános a hiedelem, hogy az ima valósággal Kossuthtól ered. Most Tobak Benő a „Fehérvári Híradó“-ban ezen imádság eredetéről vonatkozólag a következőket közli: Kossuth — ha tán imádkozott is a csatatéren — az ismert imát semmi esetre sem mondotta, mert azt a csata hírének vétele után Roboz István, jelenleg a „Somogy“ szerkesztője írta Adándon, a híres Csapody Pal káptalan egyik emeleti szobájában, s beküldte a „Kossuth Hírlap“-nak és a „Közöny“-nek, s e lapok útján lett ismeretessé. De külön lenyomatban is megjelent 1849-ben, nyolczadalku finom papíron, Knežics Lajos kaposvári könyvnyomdájában, mely lenyomatból e sorok írója is bir egy példányt. A külön kiadást maga a szerző eszközölte, ki az időben Noszlopy Gáspár kormánybiztos mellett biztos volt.

* **A „Zasztava“** jelenti, hogy a szerb kormány a gabna, liszt, főzelékeműek kivitelét Ausztria-Magyarországba, Törökországba, Bosznia és Herzegovinába tiltotta.

* **Rosz szokás.** Azokhoz a brutális és barbár szokásokhoz tartozik az is, hogy a műveletlen népesség nagyobb ünnepek alkalmával az illető szentnek nagyobb tiszteletére a levegőbe lövöldöznek. Ennek áldozatává lett egy ép, erős testalkatú szerb legény is Páncsován, ki derős állapotában addig lövöldözött a levegőbe, míg csak az utolsó szerencsétlen lövés egyik karját annyira szét nem marczanvágta, hogy néhány nap múlva belehalt. — Jó volna nálunk is eltüntetni az efféle comédiákat.

* **Halálozások.** Franciaországban két nevezetes halottja van: Jules Fabre és Grammont herceg. Az utóbbi a Napoleonidák harczosa és mint ilyen az utolsó porosz-francia háború szerencsétlen indítványozója; az előbbi az anti-republikánus erények legpraegnansabb kifejezője, kinek államférfiai szereplésébe vágott, hogy Franciaországnak a németekkel azt a szomorú versaillei békeemléket aláírja.

* **Purzenberg Vilmos,** nagy-szentmiklósi asztalos segéd, mesterének négy éves leányát meggyaláztatván, megszőkött. Az elővizsgálat megejtése után az ügyet a törvényszék vette át.

* **Egy fekete bőrű tárcza** 22 krajczár és egy darab aranyékszer tartalmával találtatott a vasárnap tartott „Vörös kereszt-egylet“ gyűlésén. Birtokosa a városi kapitánynál átvetheti.

* **Gyilkos katona.** Baziásról írják a „N. P. Journal“-nak, hogy e hó 2-án Pozsona községben a Fellner vendéglőben P. J. nevű hadnagy a 43-ik gyalog-ezredből kártézott Bleszky adó- és vámfelügyelővel. J. hadnagy 45 krajczárt vettett, mit a legközelebbi alkalommal megfizetni ígért. Bleszky ez ígérettel nem akart beérni és a 45 krajczár azonnali megfizetését követelte. A hadnagy sértve érezte magát s kifakadva Bleszkyt szemtelennek nevezte. Bleszky viszonozta: „Őn a szemtelen!“ Erre a hadnagy haragja nem volt mérsékelhető. Kardját elhozatta, két katonát fellüktet szuronyával a játékszoba elé s kettőt a vendéglő elé állított

s miután a vendéglőben levőket Bleszky kivételével kiutasította, kardjával ketté hasította a vámfelügyelő koponyáját. Bleszkyt ezután a katonák a kaszárnyába hurcozták. Bleszky sebében elhunyt. Az ügyben vizsgálatot indítottak meg.

* **Még messze van a hold évad,** s a bécsi „Med. Wochenschrift“ máris a következő sajtóságot történetét közli: 1877. február 14-én hamvazó szerdán, egy legény egy aczel-gyöngy gombos mellűt nyelt el, a nélkül, hogy később csak a legkisebb fájdalmakat is érezte volna, miért is az feltételezték, hogy a tü vagy megsemmisült vagy elment tőle. 1879. október 7-én, tehát 20 hónap múlva azonban meghajlott helyzetben a mezőn dolgozván, egyszerre, csak ismét szája jött ki a másfél évvel több idő előtt elnyelt tü?

* **Nö-ügyvédek** Amerikában már nagy számmal vannak. Angliában most van az első eset rá, legalább egy vállalkozó nő, ki a törvényes föltételeknek kellőképp megfelelt, a legközelebbi február hóban akar ügyvédi vizsgát tenni.

IRODALOM.

Mátrai B. Béla a múlt évben városunkban időzött jeles színtársulatnak igazgatója beküldötte szerkesztőségünkhez: „Az élet színpalái és a színpad coulissái tarka vázlatokból“ című művét, melyben igen rokonszenvesen emlékszik meg azokról, kik a színészet pártolása tekintetében neki segédkezett nyújtottak. Többek közt főispán ó méltóságáról a következőleg szól:

„Végül emlitem Hertelendy Józsefet, Torontál megye közszeretében álló főispánját; a kedves embert, a meleg kedély és nemes szív példányképét. — Ha én volnék egy újból születendő Nagy Sándor, nem lennék én soha föltételezen Diogenes; hanem föltételezőn Hertelendy József. — Kéves ember lehet széles Magyarországon, ki elmondhatná magáról: mindenki szeretet, a ki csak ismer. — Ő elmondhatja, teljes joggal pedig. — Ha való, mit keresztény vagy pogány hitregék tanítanak, hogy az Istenek kinek-kinek eloszták a nemes tulajdonságokat: akkor Torontál megye főispánja sok isteni tele marokkal részesült abban, minek szeretetreméltóság a neve. Lehet, tán ezért is jutott ez egyből — mely legfőbb valamennyi között — oly

kevés másnak. — Tehetetlen gyenge eszköz az én tol-lam ahoz, s lerágieskálhatom a tintás végeig, még sem fogom úgy leírni tudni, hogy fogalmat alkothassak róla másnak. — Az ily rendkívüli kiváló emberek ismeret kell személyesen, s a legfanyarabb misantrop is így fog kiáltani. Nem ok nélkül telt kedve Istennek is így emberekben, a mikor teremté, s mese beszéd az, hogy valaha megbánta. — Én komolyan meg vagyok győződve arról, hogy ha Ádám helyett ez a József lett volna a mi ősapánk: maig is ott volnánk a paradicsomban. — Nyári színeskedésünkben N.-Beeskerek volt az egyetlen termékeny oázis, melyen dűsan termelt az áldás; kevesen tudják azt oly jól mint én, hogy a főispán úr volt ez áldás, faradhatatlan kertész. — Az ő keze egy-két vonásért még a zsugori is két zárszékét bérelt, hogy több legyen neki abból is mint másnak. — Lesz még alkalom róla egy-két szóban megemlékezni addig is megjegyzem azonban, hogy Hertelendy ó méltóságát én halhatatlannak tartom. — Ha a föld végkihülésének Madách Imre által oly fősége-sen megénekel processusa bekövetkezett, s az Ur szava elhangzik: Mondottam ember küzdj és bízza biz-zál: az új „legény“-szó így fog hangzani: „Eredj József szögám és kedélyed melegével olvaszd fel a jég-kérget, mert új világot akarok teremteni.“

Ezen érdekes tartalma munka ára 1 ft. 50 kr. megrendelhető Mangold könyvkereskedőknél.

Szerkesztői nyiltposta.

Sinkay urnak. — A levelet originális alakjában nem közölhetük; másolója nagyon sok hibát követvén el, bátorságot vetünk magunknak rajta némi módosításokat tenni.

Ó-Béba. — Sürgönyüket vettük.

Tóba. B. E. urnak. — Ha az a jegyző úr oly lovagi-atlan és impertinens egy védetlen nő ellenében, meg-érdemli, hogy elesajjék. Levelet, ha bizonyítékokkal erősíti vádját, közöljük ugyan, de rövidebb alakban. A torontáli kör- és községi jegyzők-egyletnek. — Ajánlatuk talákozott mi óhajátunkkal is. Már tá-irati uton akartuk kérsi szives tudósításait, midőn a kéziratot kézhez kaptuk. Együttal kérjük a jegyz-urakat, hogy a községeikben történetekről bennünk bármilyen nyelven is tudósítási sziveskedjenek. Többször Ö-Béban. — Az odiosus ügyet nem közöl-hetjük, sem alakja, sem tartalma miatt. Jobb lesz, ha törvényes fórumhoz folyamodnak; a kézirat visz-szavehető.

H I R D E T É S E K.

Árverési hirdetmény. (14-1.1)

A tek. nagy-beeskereki kir. törvényszéknek mint csődbíróságnak 1880. évi január 17-én 93. sz. a. kelt végzése folytán, a Kokits József csődtömegéhez tartozó, s a főútcán Stagschmidt Pál úr házában létező bolt-helységben elhelyezett, 3148 ft. 85 kr-ra felbecsült árú-cikknek becsült-érték mellett „en bloc“ — esetleg pedig tetelenkénti becsült-érték alóli elárverezésére, 1880. évi ja-nuár 27-ik s következő napjai ezennel oly megjegyzés-sel tüzetnek ki, hogy az árverések mindenkor delelőtti 9 órakor kezdetét veendik.

Nagy-Beeskereken, 1880. évi január 21-én.

Szavits István.
ideigl. csődtömeggondnok.

72. sz. k. i. 1880. Pályázat. (9-3.2)

Az üresedésbe jött kis-teremiai (Albrechtsflor) köz-ségjegyzői állomás e f. é. február 7-én tartandó választ-ás után leendő betöltésé végett a pályázat ezzel kiiratik. Ezen jegyzői állomással következő fizetés és illet-mények járnak.

1. késpénzbeli fizetés . . . 144 ft. o. é.
2. tiszta búza . . . 48 pozs. mérő.
3. szemes kukoricza . . . 12 „ „
4. árpa . . . 12 „ „
5. kemény tűzifa . . . 4 öl.
6. jó minőségű szalma . . . 5 „
- 2 öl széles és 2 öl magasságu kazalban
7. elemi béczikk fejében . . . 11 ft.
8. irodai átalán fejében . . . 45 „
9. két hold szántóföld.
10. fél hold káposztás kert.
11. a községházban levő szabad lakás és hozzá tar-tozó kert.
12. a magán munkálatokért a községi képviselő tes-tület által megállapított díjak.

Pályázni szándékozók felhivatnak, miszerint szabály-szerien felszerelt folyamodványait e f. é. február 6-ig, mint a választást megelőző napig ezen szolgabírósághoz nyújtsák be.

N.-Szt.-Miklóson, 1880. évi január 8-án.

Buócz János,
szolgabíró.

9209. sz. 1879. Pályázat. (6-3.3)

Dolova községben a segédjegyzői állomás választás-átján az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §. értelmében betöl-tendő lévén, a választásra határidőül 1880. évi január 29-én reggeli 10 óraja tüzetik ki; ezen állomással egy-bekötött fizetés havonkénti 30 ft. és 5 ft. lakbér általán; pályázni kívánók erkölcsi és Torontál megyében letett jegyzői szigorlatról szóló bizonylataikat, valamint annak igazolását, hogy magyar, német és szerb nyelvet írásban és beszédben birják, pályázati folyamodványaikhoz csa-tolni és azt a választást megelőzőleg három nappal előbb aláírott szolgabíróságnál benyújtani felhivatnak.

Kelt a pancsovai szolgabíróságnál, 1879. évi de-cember 28-án.

Radosavljevic,
szolgabíró.

Jegyzősegédnek

ajánlkozik egy a gymnasiumot végzett, magyar, német és szerb nyelvben jártas fiatal ember. — Levelek a kiadó-hivatalhoz M. E. alatt czimzendők. (13-1.1)

Felolós szerkesztő: Létmányi Nándor.

Man höre, sehe und staune!

Die von einer Concurs-Masse einer jüngst fallit geworde-nen grossen Britanniasilber-Fabrik übernommenen **Britannia-Silberwaaren**, welche sogar mit dem Fabrikzeichen: „echt Britannia“ versehen sind, werden um jeden Preis, oder besser gesagt, gratis abgegeben. Gegen Einsendung des Betrages oder auch gegen Nachnahme von fl. 6.70 erhält Jedermann folgende Gegenstände um den vierten Theil des realen Werthes, u. z.:

- Stück 6 vorzüglich gute Tafelmesser, Britannia-silber-Heft mit echt englischer Klinge;
- 6 feinste Gabeln, Britanniasilber aus ein-nem Stück;
- 6 feinste Britanniasilb.-Speiselöffel massiv;
- 6 „ „ Kaffeeöffel, bester Qualität;
- 6 feinste Britanniasilb.-Messerleger, bester Qualität;
- 1 feinsten massiver Britanniasilber-Suppen-schöpfer;
- 1 feinst. mass. Britanniasilb.-Milchsöpfer;
- 6 englische Victoria-Tassen, feinst eislerit;
- 2 effectvolle Tafel-Salonleuchter;
- 1 Britanniasilber-Salon-Tischlocke mit Silberton;
- 1 Britanniasilber-Brodkorb.

Alle 42 Gegenstände sind aus dem feinsten gediegensten Britan-niasilber angefertigt, welches das einzige Metall ist, das ewig weiss bleibt und vom echten Silber selbst nach 25-jährigem Ge-branche nicht zu unterscheiden ist, wofür garantirt wird. Als Beweis, dass meine Annonce auf

keinem Schwindel beruht, verpflichte ich mich hiemit öffentlich, wenn die Waare nicht convenirt, dieselbe ohne jeden Anstand zurückzunehmen. Ich verweise auf die in Menge zugekommenen Dankschreiben, welche successive zu veröffentlichen mir erlauben werde.

Wer daher eine gute und solide Waare und keinen Schund für sein Geld bekommen will, wende sich nur an

L. NELKEN, Britanniasilber-Agentur,
Wien, VI., Mariahilferstrasse 45.

Wegen riesigen Abganges obiger Garnituren ist schnellste Bestellung angezeigt.

Eingelaufene Dankschreiben u. Nachbestellungen:
Marie Fürstin Auersperg in Niederstatten, Württemberg;
Fabricic, k. k. General in Raab; **J. Rabe**, k. k. Finanzwach-Oberaufseher in Sebastianberg; **Josef Sattler**, k. k. Adjunkt in Eger; **Joh. Kirchberger**, Hörer der k. k. Gewerbeschule in Salzburg; **Gerard Lerch**, Pfarrer in Haczow; **Imre Molnar**, Com.-Beamter in Gr.-Beeskerek; **Josef Neudecker**, Bildhauer in Gmunden; **Demeter Kojits**, Arad; **Josef Schoderböck**, in Kainisch etc. etc.

Alle von anderen Firmen anannoncirten Bestecke sind Nach-ahmungen. (5-3.3)

Gr.-Beeskereker Spar- & Vorschuß-Berein als Actien-Gesellschaft.

Die P. T. Actionäre des Gr.-Beeskereker Spar- und Vorschuß-Bereines als Actien-Gesellschaft werden hiemit zu der am **1. Feber 1. J.** Vormittags 9 Uhr, im städtischen Rath-hausjaale abzuhaltenden

V. ordentlichen Generalversammlung

geziemend eingeladen (§. 23).

Tagesordnung.

1. Wahl zweier Protokolls-Authentikoren.
2. Jahresbericht der Direction und Vorlage der Bilanz pr. 1879.
3. Verlesung des Berichtes des Aufsichtsrathes.
4. Ertheilung des Absolutariums.
5. Bestimmung über die Vertheilung des Reingewinnes.

Fömkunkárs: Gretes József.

Nyomatott kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.

(12-2.1)

Die Direktion.

Dr. HANDLER MÓR,

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,
gyógyit gyökeresen fényes s tartós siker biz-tositása mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden követke-zményeit, u. m.: az ingerlékeny gyengesé-get, az ondófolysást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt),

2) **hugycsőfolyásokat** (még idültelék is), a **nemzörészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendű bujakórt** minden alakjái-ban és elcsúfításaiban;

3) **hugycsőszűköléseket;**

4) **fris s idült nyákfolyásokat nőknel,** az ugynevezett **fehér folyást,** és az onnan eredő

magtalanságot;

5) **börkiütéseket;**

6) a **hugyhólyag betegségeit** és minden-nemű **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: PESTEN, belváros, kigyó-utca 1. szám, kigyó-és városház-utca sarkán, (Rottenbiller-féle házban) I-ső em., bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszerek megküldetnek.

Galandféreg (Pántlika-giliszta)
6 óra alatt kihajtatik. (7-3)